

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
Broj: 01-
Nikšić,

Na osnovu člana 64 stava 10 Statuta Univerziteta CrneGore , a u vezi sa članom 24 Pravila studiranja na master studijama, Vijeće Filološkog fakulteta na sjednici održanoj 9. novembra 2022. godine, donijelo je

ODLUKU

I

Prihvata se master rad na temu „Uporedna analiza crnogorskog i italijanskog jezika prava na primjeru presuda Evropskog suda za ljudska prava, Studijski program Italijanski jezik i književnost, smjer: Nauka o jeziku.

II

Imenuje se Komisija za odbranu master rada u sljedećem sastavu:

1. Doc. dr Deja Piletić, mentorka
2. Doc. dr Radmila Lazarević, članica
3. Doc. dr Cvijeta Brajičić, članica

DEKAN

Prof. dr Igor Lakić

UNIVERZITET CRNE GORE

FILOLOŠKI FAKULTET

U Nikšiću, 17.10.2022.

UNIVERZITET CRNE GORE FILOLOŠKI FAKULTET NIKŠIĆ			
Datum: 24. 10. 2022.			
OPREMA	BROJ	PRILOG	VRJEDNOST
01	2623		

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

U skladu sa Odlukom Vijeća Filološkog fakulteta br. 01-178/1, od 07. 02. 2022. godine, kojom smo imenovane kao članice komisije za ocjenu master rada pod naslovom *Uporedna analiza crnogorskog i italijanskog jezika prava na primjeru presuda Evropskog suda za ljudska prava* kandidatkinje Darinke Radović, podnosimo sljedeći

IZVJEŠTAJ

o ocjeni magistarskog rada

Master rad kandidatkinje Darinke Radović pod naslovom *Uporedna analiza crnogorskog i italijanskog jezika prava na primjeru presuda Evropskog suda za ljudska prava*, sadrži sve neophodne djelove propisane članom 26 Pravila studiranja na postdiplomskim studijama.

Rad sadrži ukupno 106 stranica i sastoji se od uvoda, četiri strukturalna poglavlja, zaključka, bibliografije (koja je izdijeljena na primarnu i sekundarnu literaturu, sajtove i rječnike, gramatike i priručnike) i priloga (italijansko – crnogorski glosar stručnih termina).

Rad je dobro strukturiran i pisan adekvatnim naučnim stilom. U njemu su izloženi rezultati istraživanja koje je dobro postavljeno i sprovedeno uz pomoć adekvatnog metodološkog aparata, sa jasno predstavljenim i obrazloženim rezultatima u zaključku.

U uvodu rada ukratko je iznesena struktura zajedno sa predmetom i ciljevima rada, osnovnim podacima o istraživačkom korpusu, te postavljene hipoteze i predstavljena metodologija istraživanja. Glavne ciljeve istraživanja autorka je predstavila kroz četiri tačke:

1. Izvođenje zaključaka o karakterističnim odlikama italijanskog pravnog diskursa na korpusu presuda Evropskog suda za ljudska prava.
2. Izvođenje zaključaka o karakterističnim odlikama crnogorskog pravnog diskursa na korpusu presuda Evropskog suda za ljudska prava
3. Uočavanje sličnosti i razlika između italijanskog i crnogorskog jezika pravne struke na primjerima presuda Evropskog suda za ljudska prava.
4. Kreiranje glosara sa prijedlozima prevodilačkih rješenja za stručne termine i izraze učestale u presudama Evropskog suda za ljudska prava koji bi mogli doprinijeti ostvarivanju ujednačenosti u prevođenju ove vrste presuda.

Istraživački korpus čine dva uporedna korpusa od po 25 presuda Evropskog suda za ljudska prava, donesenih u periodu između 2018. i 2022. godine, a koje se odnose na Italiju (pisane na italijanskom jeziku), odnosno na Crnu Goru (pisane na crnogorskom jeziku).

Na osnovu literature koja se bavi opštim karakteristikama pravnog diskursa autorka je pretpostavila da će se i u italijanskim i u crnogorskim tekstovima naići na podudaranje u upotrebi jezičkih mehanizama na nivou leksike, kao i na nivou morfosintakse i sintakse (nominalizacija, obezličavanje). Takođe, imajući u vidu da se rad bavi uporednom analizom jednog slovenskog i jednog romanskog jezika, pretpostavila je da će se na mikroplanu naići na značajnije razlike na polju morfosintakse i sintakse. Osim toga, autorka je predvidjela da će istraživanje pokazati da će određene jezičke razlike i nedostatak pravih prevodnih ekvivalenata moći pripisati razlikama u nacionalnim zakonodavstvima Italije i Crne Gore. Budući da je istraživački korpus sastavljen od institucionalnih prevoda originalnih presuda sa francuskog i engleskog jezika, autorka ovog rada očekivala je eventualne nepodudarnosti ili različita prevodna rješenja u okvirima pojedinačnih korpusa.

Drugo i treće poglavlje rada čine njegov teorijski okvir zasnovan na adekvatnoj, savremenoj literaturi (43 bibliografske jedinice) kojom se obrađuje data tema. Drugo poglavlje sadrži pregled opštih karakteristika jezika struke, s posebnim osvrtom na karakteristike jezika prava, vrstu pravnih tekstova i jezik presuda, dok se u trećem daje prikaz stavova različitih

autora o parametrima i strategijama o kojima treba voditi računa u pristupu prevođenju pravnih tekstova.

Četvrto poglavlje zauzima najveći dio rada. Ono sadrži pet potpoglavlja u kojima se autorka na temeljit način bavi analizom korpusa prevoda presuda ESLJP, najprije na italijanskom, a zatim i na crnogorskom jeziku, uz paralelno poređenje sa karakteristikama italijanskih presuda. U analizi je stavljen akcenat na aspekte leksike, morfosintakse i sintakse, a autorka dužnu pažnju posvećuje i tekstualnosti i stilu uporednog korpusa presuda. Glavne istraživačke metode kojima se autorka koristi u potpunosti su u skladu sa istraživačkim cjevima, hipotezom i korpusom (metoda deskripcije i klasifikacije, kao i komparativna metoda). Na kraju četvrtog poglavlja dat je opšti osvrt na uporednu analizu korpusa dva jezika.

U posljednjem poglavlju autorka rezimira i tumači rezultate istraživanja u odnosu na postavljene istraživačke hipoteze, kao i na aktuelne tendencije ka pojednostavljivanju jezika prava, koje su već nekoliko decenija prisutne u Italiji i Engleskoj. Analiza korpusa pokazala je da tekstovi presuda Evropskog suda za ljudska prava na crnogorskom i italijanskom jeziku sadrže opšte karakteristike jezika prava. Samo neke odlike pravnih tekstova karakteristične za presude italijanskih nacionalnih sudova nijesu uočene u ovoj vrsti presuda na italijanskom jeziku. Uz detaljnije obrazloženje, autorka zaključuje da se između italijanskih i crnogorskih presuda ESLJP mogu napraviti paralele na leksičkom, morfosintaksičkom i sintaksičkom nivou, kao i na nivou tekstualnosti i stila. Isto tako, ističe i postojanje razlika na svim pomenutim nivoima, kao i zapažanje da se one ogledaju prvenstveno u upotrebi određenih gramatičkih kategorija koje ne postoje u oba jezika. Imajući u vidu da je istraživački korpus sastavljen od institucionalnih prevoda originalnih presuda sa francuskog ili engleskog jezika, autorka pronalazi nepodudarnosti u prevodnim rješenjima u korpusu crnogorskih presuda, dok se u italijanskom korpusu ne uočavaju ili su minimalne (na nivou jedne riječi). U korpusu oba jezika rezultati analize otkrivaju i uticaj jezika sa kog je presuda prevedena, pa se na tom planu uočavaju razlike, kako između dva korpusa, tako i u okviru pojedinačnih korpusa.

Na kraju rada navedeni su bibliografski podaci (ukupno 73 bibliografske jedinice), dok je u prilogu, kao praktično upotrebljiv ishod istraživanja, koji ima za cilj da doprinese postizanju terminološke ujednačenosti u prevođenju ovakvih i sličnih pravnih tekstova, autorka predstavila italijansko-crnogorski glosar. Njime je obuhvatila termine, kolokacije i formulacije karakteristične za jezik analiziranih presuda.

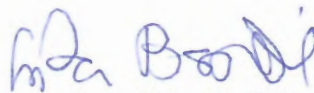
Komisija za ocjenu rada saglasna je sa autorkom koja smatra da bi ovo istraživanje moglo da predstavlja solidnu osnovu za dalja naučna istraživanja u oblasti jezika prava, dok, na praktičnom nivou, može i te kako da posluži u formiranju i usavršavanju stručnih prevodilaca pravnih tekstova, posebno sudskih tumača. Ovo naročito ima smisla ako se uzme u obzir da u Crnoj Gori ne postoji program obuke za sudske prevodioce, niti adekvatna literatura za pripremu polaganja ispita za tumače za različite jezičke parove.

Imajući u vidu sve gore navedeno, Komisija iznosi pozitivnu ocjenu master rada kandidatkinje Darinke Radović, pod nazivom *Uporedna analiza crnogorskog i italijanskog jezika prava na primjeru presuda Evropskog suda za ljudska prava* i predlaže da se pristupi daljoj proceduri pripreme za odbranu.

Komisija za ocjenu magistarskog rada



Doc. dr Radmila Lazarević, predsjednica



Doc. dr Cvijeta Brajičić, članica



Doc. dr Deja Piletić, mentorka